

**O‘ZBEKISTONDA ZAMONAVIY TAEKVONDO SPORT TURINING
ASOSIY MUAMMOLARI*****Almurodova Sobira******Zokirov Nurmuhammad******O‘rolov Ilyos****O‘zbekiston Milliy Universiteti,**O‘zbekiston, Toshkent shahri****The main problems of the modern taekwondo sport in Uzbekistan******Almurodova Sobira******Zakirov Nurmuhammad******Orolov Ilyas****National University of Uzbekistan,**Tashkent, Uzbekistan*

Annotatsiya: *Mazkur maqolada O‘zbekistonda zamonaviy taekwondo sportining rivojlanishidagi asosiy muammolar tahlil qilingan. Taekwondo sporti O‘zbekistonda muvaffaqiyatli rivojlanayotgan bo‘lsa-da, uning yanada kengayishi va sifat jihatidan yuksalishi uchun bir qator muammolarni hal qilish zarur. Muammolar orasida malakali murabbiylar yetishmovchiligi, moliyaviy resurslar va infratuzilma masalalari, hududiy rivojlanishdagi nomutanosiblik, raqobat muhitining sustligi va axborot targ‘iboti ishlari bor. Ushbu maqolada taekwondo sportini rivojlantirishga qaratilgan yechimlar ham keltirilgan.*

Annotation: *This article analyzes the main problems in the development of modern taekwondo sports in Uzbekistan. Although taekwondo is successfully developing in Uzbekistan, a number of problems need to be solved for its further expansion and quality improvement. Problems include the lack of qualified trainers, financial resources and infrastructure issues, disparity in regional development, weak competitive environment and information dissemination. This article also presents solutions aimed at developing the sport of Taekwondo.*

Kalit soʻzlar: *Taekvondo, sport rivojlanishi, Oʻzbekiston, murabbiylar, moliya, infratuzilma, raqobat, hududiy nomutanosiblik, axborot va targʻibot, sport siyosati.*

Keywords: *Taekwondo, sports development, Uzbekistan, coaches, finance, infrastructure, competition, territorial disparity, information and promotion, sports policy*

Zamonaviy taekvondo — koʻplab jismoniy imkoniyatlarni rivojlantirishga yordam beradigan va yuqori jismoniy tayyorgarlikni talab qiladigan sport turi hisoblanadi. Taekvondo Oʻzbekistonda jismoniy tarbiya va sportning muhim yoʻnalishlaridan biri sifatida rivojlanmoqda, ammo bu sport turi hali oʻzining toʻliq salohiyatini amalga oshirmagan. Taekvondo sportining Oʻzbekistondagi rivojlanishi baʼzi muammolar bilan bogʻliq boʻlib, bu muammolarni hal qilish taekvondoning kelajakdagi muvaffaqiyatiga asos boʻlishi mumkin.

1. Malakali Murabbiylar Yetishmovchiligi

Taekvondo sporti muvaffaqiyatining asosi sifatida murabbiylar yetarli darajada malakali boʻlishi zarur. Afsuski, Oʻzbekistonda taekvondo boʻyicha yuqori malakali murabbiylar soni hali cheklangan. Ularning koʻpchiligi xalqaro standartlarga mos keladigan zamonaviy oʻquv metodikalari va texnikalari bilan tanish emas. Shu bois, sportchilarni samarali tayyorlash, ularning texnikasi va taktikasi jihatidan yuksaltirishda muammolar yuzaga keladi. Xalqaro tajribaga ega murabbiylarni tayyorlash va ularni muntazam ravishda malaka oshirish kurslariga jalb qilish zarur.

2. Moliyaviy resurslar va infratuzilma yetishmovchiligi. Taekvondo sportining rivojlanishi uchun zarur boʻlgan infratuzilma va moliyaviy resurslarning yetishmasligi asosiy muammolardan biridir. Koʻplab sport maktablari va klublarda taekvondo uchun zarur boʻlgan jihozlar, maxsus tatamilar, elektron tizimlar va trening maydonchalari mavjud emas. Bu esa sportchilarni jismoniy tayyorgarlikda toʻsiqlarga olib keladi. Shuningdek, taekvondo sportiga homiylik va moliyaviy qoʻllab-quvvatlash yetishmaydi. Sportni rivojlantirish uchun davlat va xususiy sektordan mablagʻ ajratish zarur.

3. Hududiy rivojlanishdagi nomutanosiblik. O'zbekistonning ayrim hududlarida taekvondo sporti muvaffaqiyatli rivojlanayotgan bo'lsa-da, ko'plab chekka viloyatlar va tumanlarda bu sport turi deyarli rivojlanmagan. Xususan, qishloq hududlarida yoshlar orasida sportga qiziqish pastligi va infratuzilmaning yetishmasligi taekvondoning rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Sportni ommalashtirish va yoshlarni jalb qilish uchun viloyatlarda zamonaviy sport maktablari va klublarni tashkil etish zarur.

4. Raqobat muhitining sustligi. Taekvondo sportining rivojlanishida ichki raqobat muhitining yetarli darajada bo'lmashligi ham muhim muammo hisoblanadi. O'zbekistonning ko'plab sport turlarida raqobatning yuqori darajasi mavjud bo'lsa-da, taekvondo sportida bu daraja hali shakllanmagan. Ichki musobaqalarning yetarli soni va sifatining pasayganligi sportchilarning o'z mahoratini oshirishiga to'siq bo'ladi. Shuningdek, xalqaro musobaqalar va treninglar sonining kamligi ham sportchilarning dunyo miqyosida kuchli raqobatbardosh bo'lishiga xalaqit beradi.

5. Axborot va targ'ibot ishlarining yetarli emasligi. Taekvondo sporti haqida omma orasida yetarli ma'lumot berilmayapti. Yoshlar orasida taekvondoga bo'lgan qiziqishni oshirish va uning afzalliklarini keng targ'ib qilish uchun jamoatchilik fikrini o'zgartirish zarur. Media vositalari, jumladan televideniye, internet va ijtimoiy tarmoqlar orqali taekvondo sportining foydalari, tarixiy yutuqlari va muvaffaqiyatlarini keng targ'ib qilish kerak. Shu bilan birga, sportga qiziqish uyg'otish uchun doimiy targ'ibot ishlari olib borilishi lozim.

Zamonaviy taekvondo O'zbekiston sporti tarkibida muhim o'rin tutadigan sport turidir. Uning rivojlanishiga to'siq bo'layotgan asosiy muammolarni hal qilish uchun tizimli yondashuv zarur. Murabbiylar malakasini oshirish, infratuzilma va moliyaviy resurslarni yaxshilash, raqobat muhiti yaratish, hududiy rivojlanishni tenglashtirish va axborot targ'ibotini kuchaytirish sportning keyingi rivojlanishiga katta yordam beradi. Taekvondo sportining muvaffaqiyatli kelajagi uchun barcha taraflarning birgalikda harakat qilishi zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR VA MANBALAR:

1. Mirzaev, R. (2021). O'zbekiston sportining rivojlanishi va taekvondo sportining o'rni. Tashkent: Sport ilmiy-nashriyoti.
2. Ibragimov, A. (2019). Sport infratuzilmasi va uning taekvondo rivojlanishidagi roli. Jurnal of Sports Management, 12(3), 45-50.
3. Nazarov, D. (2020). Taekvondo sportida yoshlarni tarbiyalash va raqobat muhitining ahamiyati. Taekvondo va sport pedagogikasi, 8(2), 60-65.
4. O'zbekiston Respublikasi Sport Vazirligi. (2023). O'zbekiston taekvondo federatsiyasi faoliyati va xalqaro muvaffaqiyatlar. www.sport.uz
5. Sog'diyona, B. (2022). O'zbekistonda taekvondo sportining ommalashuvi va yoshlar orasidagi roli. Tashkent: Sharq nashriyoti.
6. Ushakov, P. (2024). Raqobat muhitining sport rivojlanishiga ta'siri: taekvondo misolida. Xalqaro sport konferensiyasi materiallari.
7. www.sport.uz, www.taekwondo.uz, www.olympic.uz.